

Kopš 1.jūlija dzīvojam jaunajā Cēsu novadā, un katrs var padomāt, cik ļoti viņš kā jaunā novada iedzīvotājs jūtīs šīs pārmaiņas. Par šī brīža situāciju, par nākotnes redzēju-

mu, par iespaidiem, kas gūti, viesojoties sešos bijušajos novados, jautājām Cēsu novada domes priekšsēdētājam **Jānim Rozenbergam**, viņa vietniekiem **Atim Egliņam** – **Egļītim** un **Aināram Šteinam**.

Agresiju nesajutām

- Sāksim ar vizītēm bijušajos novados. Cik daudz izdevās iepazīties ar reālo situāciju, kā vērtējat redzēto?

J. Rozenbergs: - Šo vizīšu organizāciju pilnībā uzticējām pārvalžu ziņā. Ko mums rādīja, to ņēmām pretī, ar ko bija runātas tikšanās, ar tiem tikāmies. Var teikt, katrā pārvaldē bija atšķirīgs scenārijs. Mums bija vien atsevišķas vēlmes, teiksim, Pārgaujas apvienībā redzēt Straupes pili, Līgatnē - papīrfabriku.

Kopumā iespāids par katru apvienoto novadu labs, ir nozares, kurās materiāli tehniskais stāvoklis ļoti labs. Vislabākajā kondīcijā kultūras iestādes – tautas nami, kultūras nami, bibliotēkas. Nākamajā vietā ir izglītības joma, lai gan ir vairākas izglītības iestādes, kur prasās investīcijas. Pozitīvā ziņā, ka jaunajā novadā ir vietas, kur jādome par izglītības infrastruktūras paplašināšanu, jo esošā kapacitāte gandrīz izsmelta.

Un tad ir smago jautājumu daļa, kur pirmajā vietā - ceļi. Piemēram, Zosēnos cilvēki saka, ka nelolo cerības, ka tur atjaunos skolu, pašvaldību, ir jāskatās uz tuvāko lielo apdzīvoto vietu, tāpēc vienīgā vēlme, lai turp ved labs ceļš.

A. Šteins: - Esam redzējuši tikai nelielu daļu no vērtībām, kas ir jaunajā Cēsu novadā. Iepriecināja cilvēku pozitīvā attieksme un entuziasms, katrā vietā bija kāda īpaša "pērlīte", piemēram, Džērbenes novadpētnieku kopiena, šķiet, visi džērbenieši tajā iesaistījušies. Vai Jaunpiebalgas Mūzikas un mākslas skola. Katrā vietā ir vērtības, kas par katru cenu jāsauglabā.

J. Rozenbergs: -Tiekoties ar pašvaldības darbiniekiem, uzņēmējiem, citiem, nekur nesajutu agresiju pret lielo novadu, drīzāk bija interese, atvērtība, vēlme pēc sadarbības. Šķiet, visvairāk satraukušies šajās tikšanās reizēs bija izglītības iestāžu vadītāji, nebija īsti skaidrs – kāpēc? Visos līmeņos izglītības bloks definēts kā prioritāte, ka izglītības tīkls ir paliokošs, tāpēc man grūti atrast skaidrojumu šim satraukumam.

- Varbūt tas ir satraukums par nākotni. Tagad definēts, ka nekas nemainās, bet kā būs pēc dažiem gadiem, jo redzam, ka ir skolas, kurās ir mazāk nekā 50 audzēkņi.

J. Rozenbergs: - Domāju, tuvākajos četros gados jāļauj pastāvēt esošajai situācijai. Priekšā stāv nopietns darba posms ar atbalsta mehānismu izlīdzināšanu, no tā būs gan ieguvēji, gan zaudētāji. Ja, runājot par izglītību, izlīdzinām atbalsta mehānismus visā novadā, pieļauju, tas ienesīs arī korekcijas skolēnu plūsmā uz to vai citu izglītības iestādi. Tuvākie divi trīs gadi parādīs, kāda ir reālā skolēnu plūsma, tas arī dos atbildi uz šo jautājumu.

- Kāpēc tikšanās ar iedzīvotājiem bija tikai Līgatnē?

J. Rozenbergs: - Bija arī Džērbenē, Zosēnos, Jaunpiebalgā, kā jau minēju, tas bija atkarīgs no vietējās administrācijas. Taču nākotnē plānotas tikšanās ar iedzīvotājiem arī citviet.

Trīs dokumenti trijās dienās

- Runājāt par "pērlītēm", par pozitīvo, bet bija taču arī kaut kas ne pārāk pozitīvs?

J. Rozenbergs: - Problēma, ko piefiksējām, iepazīstoties ar novadiem, ir daudzdzīvokļu māju apsaimniekošana. Cēsīs, Priekulā, Liepā, Līgatnē šis process notiek, bet daudzviet daudzdzīvokļu mājas ir pašvaldību pārziņā. Tur faktiskās izmaksas ir miglā tītas, arī iedzīvotāju maksājumi iet caur pašvaldību, tā iekasē maksu par pakalpojumu, sedzot arī pārādnieku daļu. Ir jādomā, kā iedzīvotājus ieinteresēt, lai pārņem mājas apsaimniekošanu un maksā par komunālajiem pakalpojumiem reālo cenu.

A. Šteins: - Nācās secināt, ka daudzviet speciālisti nespēj sniegt atbildes uz jautājumiem – cik tā vai cita funkcija reāli maksā. Kā veidojas kāds tarifs, kāpēc tas ir tieši tāds. Redzams, nav veikti aprēķini, cilvēki nav iedziļinājušies, bet šis ir ļoti labs brīdis to izdarīt!

A. Egliņš – Egļītis: - Vēl šajās tikšanās reizēs uzdevām jautājumu – vai tas ir efektīvi? Pie-

“Pērlītes”, problēmas, centralizācija vai decentralizācija

mēram, ja trīs dienu laikā ienāk trīs dokumenti, vai tas ir efektīvi?

- Ja ir trīs dokumenti trijās dienās, jādomā, vai šo funkciju saglabāt?

A. Egliņš – Egļītis: - Te minēju diskusijas par bibliotēku tīklu, kas ir pozitīvs piemērs. Tiek runāts par to, kā kaut ko nevis noņemt, bet kā stiprināt bibliotēkas. Proti, varbūt tām iedot kādu funkciju klāt.

J. Rozenbergs: - Ir jautājums, vai konkrētajam darbiniekam astoņas stundas dienā ir noslodze. Nevis vienu dienu nedēļā, bet – katru dienu, un no šāda skatpunkta jāraugās. Skaidrs, ka lauku teritorijās ir virkne amatu, kur nebūs tāda noslodze, tad jautājums, vai, piemēram, metinātājam, kas ir štatā kādā pārvaldē, astoņas stundas dienā ir, ko darīt. Varbūt šo funkciju pašvaldība var nodrošināt, izmantojot ārpakalpojumu.

A. Šteins: - Cilvēki dzīvo tradīcijās, uzbūvētā sistēmā, un to grūti strauji mainīt. Ja uz pagastmāju iet divi cilvēki dienā, tā tad viņiem tas vajadzīgs un tas ir jānodrošina. Jautājums, kā sistēmu izveidot tādu, lai citiem par šo pakalpojumu, ko saņem daži, nav bargi jāpiemaksā, jo visu uztur no nodokļu maksātāju naudas.

Šī reforma dod iespēju paraudzīties, ko var izdarīt vēl labāk! Ja kāda funkcija netiek darīta pietiekami efektīvi, kāds par to taču samaksā, bet tas nozīmē, ka pietrūkst naudas tur, kur tas būtu daudz nozīmīgāk.

- Kopējā jaunā novadā pārvaldē strādā 720 – 740 darbinieki. Varbūt par daudz?

J. Rozenbergs: - Būs jomas, kur darbinieku skaits samazināsies, bet būs arī tādas, kur tas pieaugs. Šobrīd notiek izvērtēšana pa nozarēm, ir zināms, ka, piemēram, novada būvvaldē vajadzēs vairāk darbinieku. Šobrīd ir 10,7 slodzes, ejam uz 12,5. Un ir finanšu grāmatvedības nozare, kurā, ja novads pāries uz centralizētu grāmatvedību, būs būtiska cilvēkresursu ekonomija.

Vēl viens jautājums, tas arī izmainīs kopējo nodarbināto skaitu, ir vai nav kāds pakalpojums nododams ārpakalpojumā? Piemēram, siltumapgāde, ūdens un kanalizācijas pakalpojumi. Piemēram, Priekulu novadā komunālā saimniecība tika organizēta pašvaldības spēkiem un tā tas ir joprojām. Kā darīt turpmāk, tā būs liela izšķiršanās.

Ne vienmēr ir tā, ka, nododot kādu funkciju pildīt ārpakalpojumā, tūlīt ir liels finansiāls ieguvums. Cēsu novada pašvaldība savulaik nodeva ārpakalpojumā skolu un bērnudārzu teritoriju uzturēšanu. Tajā brīdī mums tas izmaksāja par aptuveni 40 tūkstošiem dārgāk nekā tad, kad darījām paši, bet, ņemot vērā, ka līgums uz pieciem gadiem, brīdī, kad minimālā alga jūtami pieauga, mēs bijām ieguvēji, jo līguma summa ir fiksēta. Bet galvenais, mums atkrit virkne administratīvo problēmu, piemēram, ko darīt, ja kāds sētnieks saslimis?

A. Šteins: - Tie ir komplicēti jautājumi, kas vispirms rūpīgi jāizvērtina. To ir vērts darīt, ja re-

dzam, ka ir vispusīgi ieguvumi ilgtermiņā.

Priekšvēlēšanu laika fons

- Vai pēc 1.janvāra apvienību pārvaldes turpinās pastāvēt?

J. Rozenbergs: - Pilnīgi noteikti, jautājums tikai par funkciju apjomu, kas centralizējas, kas paliek pārvaldēs. Domāju, tuvākais gads, divi parādis, kāda ir cilvēku kustība, iesniegumu kustība.

-Vai pašvaldības pārvalžu paredzētās reorganizācijas tiks veiktas līdz gada beigām?

J. Rozenbergs: - Domāju, neizdosies tikt galā ar tūrisma pārvaldības jautājumu. Arī muzeju un kultūras pārvaldības jautājumiem, un, protams, tālākā nākotnē ir komunālā saimniecība un nekustamo īpašumu apsaimniekošanas jomas reorganizācija. Bet sociālā joma, pašvaldības policija, dzimtsarakstu nozare, bāriņtiesa, attīstības pārvalde, finanšu pārvalde, komunikāciju pārvalde, IT joma līdz gada beigām ir jāsakārto.

- “Druvā” domes priekšsēdētāja vietnieks A. Egliņš – Egļītis izteicās, ka šobrīd vēl nevar precīzi pateikt, kā tā vai cita struktūra darbosies no nākamā gada, šis esot tikai ceļa sākums. Iznāk, ka viss darba grupu darbs, kas bija pirms vēlēšanām, bijis velts?

A. Egliņš – Egļītis: - Kā kurā jomā. Mēs pirms vēlēšanām negājām tādās detalizācijās kā tagad, tāpēc no saviem vārdiem neatkāpjos, atsevišķās jomās tiešām esam tikai ceļa sākumā.

J. Rozenbergs: - Protams, priekšvēlēšanu laikam arī ir savs fons. Piemēram, sociālais bloks nāca ar trim modeļiem: pirmais - viss paliek, kā ir, otrs – ir pilsētas dienests un lauku sociālais dienests, bet trešais, ka ir specializācija, proti, ir viena iestāde, kurā ir atsevišķas nodaļas. Pavasarī neizdevās vienoties par kādu no šiem modeļiem, tāpēc tagad ir lēmums veidot Cēsu novada dienestu, un jaunieceltais vadītājs strādās pie šīs struktūras.

- Par sociālā dienesta reorganizāciju. Pašvaldības nolikumā minēts, ka šis ir jautājums, kas jāizskata Sociālo lietu un veselības jautājumu komitejā. Tas netika darīts, to skatīja tikai Finanšu komiteja. Kāpēc?

J. Rozenbergs: - Šajā gadījumā lēmums nebija par Sociālā dienesta modeli. Domes lēmums paredzēja tikai to, ka no 1.janvāra novadā ir vienots sociālais dienests un ka uz vadītāja amatu tiek sludināts atklāts konkurss. Tas bija tehnisks lēmums.

- Sanāk, ka tikai tagad tiek izstrādātas iespējamās struktūras modeļu versijas?

J. Rozenbergs: - Atsevišķos gadījumos tā ir. Ir jomas, kur iedzīvotāji saskaras ar konkrēto pakalpojumu katru dienu, piemēram, skola, bibliotēka, citi pakalpoju-

mi, tās paliks pilnībā decentralizētas. Un ir jomas, kur runājam par centralizāciju, un tur runājam par kompakto, profesionālu, motivētu struktūru. Piemēram, attīstības pārvaldē jākoncentrē labākie teritorijas plānotāji, labākie projektu vadītāji, un cilvēkam, teiksim, Zosēnos, būtībā vienalga, kurš to projektu uzrakstīja, galvenais, lai ceļš būtu sataisīts.

Iepriekšējā perioda tradīcijas

- Šobrīd dzirdams, ka ielgst dokumentu aprīti, ka mazajās pašvaldībās tas noticis krietni ātrāk.

J. Rozenbergs: - Te jāteic, arī deputāti uzstāda spēles noteikumus, ka jautājumiem jābūt savlaicīgi pieteiktiem, sagatavotiem, kā to nosaka normatīvie akti, un tas ir pamatoti. Vairs nevar vienu dienu saņemt iesniegumu, un pēc dažām jau ārkārtas domes sēdē pieņem lēmumu. Jārēķinās, ka ir šīs trīs nedēļu komiteju un domes sēžu cikls.

A. Šteins: - Te gan gribu minēt kādu uzlabojumu. Ja mazajās pašvaldībās absolūtais vairums lēmumu tika skatīti domes sēdē, jaunajā novadā nolikumos tiek paredzēts, ka lielajā daļā tā saukto tehnisko jautājumu, ko mazajās pašvaldībās izskatīja dome, tagad lēmumus pieņems komisijas, kas notiek gandrīz katru nedēļu.

A. Egliņš – Egļītis: - Gribam atbrīvot domi no tehniskiem balsojumiem. Piemēram, deputātiem nav jāapstiprina izsoļu noteikumi.

A. Šteins: - Te jāmin būvvaldes kapacitātes stiprināšana, uzstādījums no domes vadības puses ir, ka izmērāmais lielums ir lēmumu pieņemšanas ātrums. Būvvalde ir stratēģiski nozīmīga institūcija, un, mūsūprāt, lēmumus pieņemšanas ātrumam jābūt divreiz lielākam.

J. Rozenbergs: - Bet viss jau nav tik vienkārši. Ja prasām apvienību pārvaldēm kādu informāciju, nav jau tā, ka tā uzreiz tiek atsūtīta. Teiksim, lūdzām līdz 10.septembrim iesūtīt ceļu atjaunošanas prioritātes, lai varam salikt plānus. Bet no visiem nesauņēmām noteiktajā datumā.

A. Šteins: - Tās ir iepriekšējā perioda tradīcijas, kādas kur bijušas. Zinu, kā tas bija Līgatnē, kad viss tika iesūtīts pēdējā vakarā pirms komitejas darba kārtības izsludināšanas, lai gan bija viss mēnesis laika. □

Lappusi sagatavojis JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds